ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 18.2.2004
COM(2004) 116 τελικό

2004/0039 (CNS)

C5-0101-04

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέσπιση προτύπων για τα χαρακτηριστικά ασφαλείας και τη χρήση βιομετρικών στοιχείων στα διαβατήρια των πολιτών της ΕΕ

(υποβληθείσα από την Επιτροπή)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Επί του παρόντος, το κοινώς καλούμενο «ευρωπαϊκό διαβατήριο» καθιερώνεται βάσει ψηφισμάτων σχετικά με τη θέσπιση διαβατηρίου ομοιόμορφου τύπου[1]. Η σχετική απόφαση ελήφθη από τους αντιπροσώπους των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντες στο πλαίσιο του Συμβουλίου, οι οποίοι έκριναν ότι η θέσπιση διαβατηρίου ομοιόμορφου τύπου «μπορεί να διευκολύνει την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηκόων των κρατών μελών» και ότι «επιθυμούσαν εντόνως να υποστηρίξουν οτιδήποτε μπορεί να ενισχύσει τη συναίσθηση των υπηκόων των κρατών μελών ότι ανήκουν στην ίδια Κοινότητα»[2]. Τον Οκτώβριο του 2000 εκδόθηκε ψήφισμα για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων ασφαλείας για το διαβατήριο.

Μετά τα τραγικά γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου 2001, διατυπώθηκε το αίτημα της άμεσης λήψης μέτρων με σκοπό την αναβάθμιση των χαρακτηριστικών ασφαλείας των εγγράφων. Ακολούθως, η Επιτροπή υπέβαλε τρεις προτάσεις: η μία αφορούσε την τροποποίηση του κανονισμού 1683/95 για την καθιέρωση θεώρησης ενιαίου τύπου και εισήγαγε την ενσωμάτωση φωτογραφίας παραγόμενης σύμφωνα με υψηλά πρότυπα ασφαλείας[3], η δεύτερη προέβλεπε την καθιέρωση φύλλου ενιαίου τύπου επί του οποίου τίθεται η θεώρηση που χορηγείται από τα κράτη μέλη στους κατόχους ταξιδιωτικών εγγράφων μη αναγνωριζόμενων από το κράτος μέλος που χορηγεί το φύλλο[4] και η τρίτη αφορούσε την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους υπηκόους τρίτων χωρών[5], προκειμένου να προσδοθεί υποχρεωτική νομική ισχύ στην κοινή δράση και συγχρόνως να προβλεφθεί η ενσωμάτωση της φωτογραφίας του κατόχου στην αυτοκόλλητη εκδοχή της αδείας. Οι ρηθείσες προτάσεις για την έκδοση κανονισμών εγκρίθηκαν τον Φεβρουάριο και τον Ιούνιο του 2002.

Ήδη κατά τον χρόνο θέσπισης των προαναφερθεισών προτάσεων, τα κράτη μέλη αντιλαμβάνονταν την ανάγκη περαιτέρω ενίσχυσης της ασφάλειας των ταξιδιωτικών εγγράφων, με την προσθήκη βιομετρικών στοιχείων. Σε δήλωση που πραγματοποιήθηκε επ'ευκαιρία της άτυπης συνόδου των υπουργών στο Σαντιάγο ντε Κομποστέλλα στις 14/15 Φεβρουαρίου 2002, η Επιτροπή δήλωνε ότι ήταν πρόθυμη να αναλάβει δράση με την υποβολή πρότασης, εφόσον τα κράτη μέλη της ζητούσαν να το πράξει, διευκρινίζοντας συγχρόνως ότι η πρόταση αυτή θα επικεντρωνόταν αποκλειστικά και μόνο στην εναρμόνιση των χαρακτηριστικών ασφαλείας του διαβατηρίου και δεν θα μετέβαλλε κατά κανέναν τρόπο τη μορφή του.

Κατά την άτυπη σύνοδο των υπουργών Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων που πραγματοποιήθηκε στη Βέροια στις 28 και 29 Μαρτίου 2003, τα κράτη μέλη ζήτησαν εκ νέου από την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση για την ενσωμάτωση βιομετρικών αναγνωριστικών στοιχείων στις ενιαίου τύπου θεωρήσεις και άδειες διαμονής για τους υπηκόους τρίτων χωρών. Η Επιτροπή ανέλαβε να υποβάλει πρόταση, υπογραμμίζοντας συγχρόνως ότι είναι

---

1 ΕΕ C 241, 19.9.1981, σελ. 1.
ΕΕ C 179, 16.7.1982, σελ .1.
ΕΕ C 185, 24.7.1986, σελ. 1
ΕΕ C 200, 04.8.1995, σελ. 1.

2 ΕΕ C 241, 19.09.1981, σελ. 1-7.

3 Κανονισμός 334/02, ΕΕ L 53 της 23.02.2002, σελ. 7.

4 Κανονισμός 333/02, ΕΕ L 53 της 23.02.2002, σελ. 4.

5 Κανονισμός 1030/02, ΕΕ L 153 της 15.06.2002, σελ. 1.

σκόπιμη η υιοθέτηση συνεκτικής προσέγγισης ως προς το σύνολο των ταξιδιωτικών εγγράφων, μη εξαιρουμένων των διαβατηρίων των πολιτών της ΕΕ.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Θεσσαλονίκης επιβεβαίωσε ότι «απαιτείται μια συνεκτική προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά τα βιομετρικά αναγνωριστικά στοιχεία ή τα βιομετρικά δεδομένα, που θα δίδει εναρμονισμένες λύσεις για τα έγγραφα των υπηκόων τρίτων χωρών, τα διαβατήρια των πολιτών της ΕΕ και τα συστήματα πληροφοριών (VIS και SIS II)» και κάλεσε την Επιτροπή «να εκπονήσει τις ενδεδειγμένες προτάσεις, με πρώτο αντικείμενο τις θεωρήσεις».

Το πρώτο βήμα πραγματοποιήθηκε ήδη με την υποβολή από μέρους της Επιτροπής, τον Σεπτέμβριο του 2003, δύο προτάσεων σχετικά με την ενσωμάτωση βιομετρικών αναγνωριστικών στοιχείων στις θεωρήσεις και τις άδειες διαμονής των υπηκόων τρίτων χωρών. Όπως είχε ζητηθεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Βρυξελλών, στις 27 Νοεμβρίου επετεύχθη στο Συμβούλιο κοινή στάση επί των τελευταίων αυτών προτάσεων, ενώ συγχρόνως ανετέθη στην τεχνική επιτροπή που συνεστήθη κατ' εφαρμογή του άρθρου 6 του κανονισμού 1683/95 για την καθιέρωση θεώρησης ενιαίου τύπου η εντολή να ξεκινήσει εργασίες με σκοπό την επεξεργασία τρόπων και μεθόδων για την εφαρμογή των υπόψη μέτρων.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Βρυξελλών κάλεσε στις 12 Δεκεμβρίου 2003 «την Επιτροπή να υποβάλει εν ευθέτω χρόνω πρόταση για την ενσωμάτωση βιομετρικών αναγνωριστικών στοιχείων στα διαβατήρια».

Επομένως, πρόκειται πλέον να παρουσιασθεί το δεύτερο στάδιο εφαρμογής των συμπερασμάτων της Θεσσαλονίκης, δηλαδή η εναρμόνιση των χαρακτηριστικών ασφαλείας του «ευρωπαϊκού διαβατηρίου», περιλαμβανομένης της ενσωμάτωσης βιομετρικών αναγνωριστικών στοιχείων, ούτως ώστε να επιτευχθεί εναρμονισμένη στάση και να αποφευχθεί η υιοθέτηση διαφορετικών λύσεων σε κάθε κράτος μέλος, η οποία θα συνεπάγετο την έλλειψη διαλειτουργικότητας.

Σχετικά με το θέμα αυτό, αξίζει να αναφερθεί ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες έχουν ορίσει την 26^{η} Οκτωβρίου 2004 ως την καταληκτική ημερομηνία για τις χώρες για τις οποίες ισχύει απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης «οι οποίες οφείλουν μέχρι τότε να αποδείξουν, προκειμένου να υπαχθούν ή να εξακολουθήσουν να συγκαταλέγονται στη συγκεκριμένη κατηγορία χωρών, ότι έχουν καταστρώσει σχέδια για τη χορήγηση στους υπηκόους τους διαβατήρια τα οποία να είναι αναγνώσιμα από μηχάνημα, να παρέχουν υψηλό βαθμό προστασίας έναντι της παραποίησης και να περιλαμβάνουν βιομετρικά αναγνωριστικά στοιχεία τα οποία ανταποκρίνονται στα οικεία πρότυπα που καθορίζει για τα βιομετρικά αναγνωριστικά στοιχεία ο Διεθνής Οργανισμός Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO)».

Ενώ όλα τα κράτη μέλη ετοιμάζονται για τις νέες απαιτήσεις του προγράμματος απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης των ΗΠΑ, επιβάλλεται να υιοθετηθεί κοινή στάση έναντι της νέας νομοθεσίας των Ηνωμένων Πολιτειών η οποία επιτάσσει την ενσωμάτωση βιομετρικών στοιχείων στα διαβατήρια των πολιτών χωρών για τις οποίες έχει γίνει δεκτή απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης από τις 26 Οκτωβρίου 2004.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Σκοπός της πρότασης ενδείκνυται να είναι το να γίνει το διαβατήριο ασφαλέστερο, με τη θέσπιση πράξης υποχρεωτικής νομικής ισχύος σχετικά με τα ελάχιστα πρότυπα που θα ισχύουν για τα εναρμονισμένα χαρακτηριστικά ασφαλείας, και συγχρόνως η αξιόπιστη

αντιστοίχηση του πραγματικού κατόχου με το έγγραφο, μέσω της καθιέρωσης βιομετρικών αναγνωριστικών στοιχείων.

Επιπροσθέτως, τούτο θα επέτρεπε στα κράτη μέλη της ΕΕ να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις του προγράμματος απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης των ΗΠΑ κατά τα διεθνή πρότυπα.

Αντιθέτως, σκοπός της πρότασης δεν είναι η εναρμόνιση των μορφολογικών χαρακτηριστικών του διαβατηρίου ενιαίου τύπου, ούτε η διακρίβωση του κατά πόσον το εκάστοτε διαβατήριο χορηγήθηκε ευθύς εξαρχής στο σωστό πρόσωπο, δεδομένου ότι μόνο τα κράτη μέλη δύνανται να επαληθεύσουν την ταυτότητα του αιτούντος κατά τον χρόνο έκδοσης του διαβατηρίου.

Προκειμένου για το πρώτο σημείο, τα ελάχιστα πρότυπα που καθορίζονται στα ψηφίσματα δεν φαίνεται να οδηγούν σε ικανοποιητικό βαθμό εναρμόνισης, διότι υπόκεινται σε διαφορετική χρήση και ερμηνεία των χαρακτηριστικών ασφαλείας. Τα κράτη μέλη δεν πρόκειται να ενσωματώσουν το σύνολο των στοιχείων, ενώ, εν πάση περιπτώσει, κατά την πενταετή διορία που έχει ταχθεί για την εφαρμογή του μέτρου οι συναφείς κλάδοι της οικονομίας θα επινοήσουν νέα χαρακτηριστικά ασφαλείας, που θα καταστήσουν απαρχαιωμένο το ψήφισμα της 28ης Οκτωβρίου 2000. Ιδιαίτερα δε σε σχέση με τη φωτογραφία, είναι δυνατό να επισημανθεί ότι ακόμη και τώρα 6 κράτη μέλη την επιθέτουν στη σελίδα με τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, πράγμα που συνεπάγεται υψηλό κίνδυνο παραποίησης, δεδομένου ότι η αντικατάσταση της φωτογραφίας από άλλη είναι ευχερής.

Ένας ακόμη σημαντικός λόγος για τον οποίο η Επιτροπή προωθεί την ενίσχυση των κοινών προτύπων ασφάλειας είναι ότι τα ταξιδιωτικά έγγραφα που χρησιμοποιούνται ευρέως σήμερα δεν πρέπει να παρουσιάζουν υστέρηση σε σύγκριση με όσα έχουν επιτευχθεί χάρη στον καθορισμό των τεχνικών προδιαγραφών που ισχύουν για τη θεώρηση ενιαίου τύπου και για τις άδειες διαμονής των υπηκόων τρίτων χωρών. Τα πρότυπα που ισχύουν για αμφότερους ενιαίους τύπους εγγράφων αναθεωρούνται διαρκώς, προκειμένου να μπορεί η υψηλή τους ποιότητα να προσαρμόζεται στις νέες εξελίξεις και ανακαλύψεις στον τομέα της θωράκισης της ασφάλειας των εγγράφων. Τα βιομετρικά αναγνωριστικά στοιχεία που θα ισχύουν για τα συγκεκριμένα έγγραφα έχουν ήδη αποφασισθεί. Για να εξασφαλισθεί συνεκτικότητα και να αποτραπεί το φαινόμενο της μεταστροφής των ατόμων που έχουν κακές προθέσεις στη χρήση διαβατηρίων ή δελτίων ταυτότητας κοινοτικών υπηκόων, δηλαδή εγγράφων που χαρακτηρίζονται από χαμηλότερο βαθμό ασφάλειας, είναι σκόπιμη η αναβάθμιση των χαρακτηριστικών ασφαλείας και των τελευταίων αυτών εγγράφων. Συμφώνως προς τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Θεσσαλονίκης, τούτο ενδείκνυται να γίνει κατά τρόπο εναρμονισμένο και νομικώς υποχρεωτικό. Το προαναφερθέν ψήφισμα δεν επιτρέπει τον βαθμό ευελιξίας και ικανότητας προσαρμογής που προβλέπεται στην παρούσα πρόταση για την έκδοση κανονισμού. Επιπλέον, καθώς η έκδοση των προαναφερθέντων εγγράφων εμπίπτει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, υπάρχει περίπτωση μερικά κράτη μέλη να εμφανίζουν υστέρηση σε σύγκριση με άλλα.

Δυνητικώς, εκτιμάται ότι θα ενισχυθεί η πρόληψη της απατηλής απόκτησης εγγράφων, π.χ. διαβατηρίων, η οποία σήμερα υπάγεται στην ευθύνη της εκάστοτε εκδούσας αρχής. Σε επίπεδο ΕΕ, θα ήταν δυνατό να δημιουργηθεί ένα κεντρικό «κοινοτικό μητρώο διαβατηρίων», το οποίο θα βασίζεται στη χρήση βιομετρικών στοιχείων και θα περιλαμβάνει το ή τα δακτυλικά αποτυπώματα όσων υποβάλλουν αίτηση για τη χορήγηση διαβατηρίου, καθώς και τον σχετικό αριθμό διαβατηρίου και, κατά πάσα πιθανότητα, μερικά ακόμη, περιορισμένα πάντως, συναφή δεδομένα τα οποία είναι αναγκαία για τη σωστή διαχείριση του συστήματος (βλ. το σημείο 8 κατωτέρω).

Επιπλέον, η υπό εξέταση πρωτοβουλία θα αποτελέσει επίσης σημαντικό μέτρο ενόψει της διεύρυνσης. Τα υπό ένταξη κράτη ήδη ασχολούνται με την αλλαγή των μορφολογικών χαρακτηριστικών των διαβατηρίων τους, προκειμένου να τα καταστήσουν ασφαλέστερα. Επιδιώκουν να τα ευθυγραμμίσουν με τα διαβατήρια που χρησιμοποιούνται στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ένας κανονισμός με υποχρεωτική νομική ισχύ θα τους παράσχει τη δυνατότητα να εισαγάγουν μετά την προσχώρησή τους τα ίδια πρότυπα ασφαλείας που ισχύουν και στα άλλα κράτη μέλη. Τέλος, η θέσπιση κοινών χαρακτηριστικών ασφαλείας θα καταστήσει ευχερέστερους τους ελέγχους που διενεργεί η συνοριακή αστυνομία, διότι αυτή θα μπορεί με μια πρώτη ματιά να ελέγχει ορισμένα ορατά χαρακτηριστικά ασφαλείας τα οποία θα υπάρχουν σε όλα τα διαβατήρια και μόνο σε ύποπτες περιπτώσεις θα προχωρεί, όπως είναι φυσικό, σε ενδελεχέστερη εξέταση του εγγράφου. Εάν τα χαρακτηριστικά ασφαλείας δεν είναι ίδια, η συνοριακή αστυνομία είναι υποχρεωμένη να συγκρίνει κάθε διαβατήριο με 25 τύπους εθνικών διαβατηρίων, οι οποίοι περιλαμβάνουν διαφορετικά χαρακτηριστικά και δεν έχουν τον ίδιο βαθμό ποιότητας.

Αναφορικά με το δεύτερο σημείο, η τυχόν πρόταση για την εναρμόνιση των χαρακτηριστικών ασφαλείας, περιλαμβανομένων των βιομετρικών στοιχείων, που θα ισχύουν για το ευρωπαϊκό διαβατήριο εκτιμάται ότι θα έχει αξιόλογες συνέπειες για τις σχέσεις μας με τρίτες χώρες, π.χ. με τις ΗΠΑ. Τα βιομετρικά στοιχεία που θα ενσωματώνονται στο διαβατήριο θα ανταποκρίνονται στις συστάσεις του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO) και επομένως θα πληρούν τις απαιτήσεις που έχουν καθορίσει οι ΗΠΑ για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης της χώρας αυτής. Επιπλέον, με τον τρόπο αυτό θα προέκυπτε εναρμονισμένο επίπεδο ασφάλειας σε σχέση με τα ευρωπαϊκά διαβατήρια, με αποτέλεσμα να μην αποκλείονται ορισμένοι πολίτες της ΕΕ από ευεργετήματα μόνο και μόνο λόγω του χαμηλότερου βαθμού προστασίας των διαβατηρίων της χώρας τους. Η καταβολή κοινής προσπάθειας θα μπορούσε να ενισχύσει την ευρωπαϊκή στάση έναντι των ΗΠΑ.

3. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Όπως συνέβη και με τη θεώρηση και την άδεια διαμονής για τους υπηκόους τρίτων χωρών, για τις οποίες έχει συμφωνηθεί η επίτευξη αυξημένου βαθμού ασφάλειας των εγγράφων, είναι πλέον αναγκαίο να καταστεί ασφαλέστερο και το διαβατήριο, προκειμένου να αποτραπεί οποιαδήποτε κατάχρηση από άτομα με κακή πρόθεση εγγράφων αυτού του τύπου, που εξακολουθούν να είναι λιγότερο ασφαλή.

Ειδικότερα, σκοπός είναι η καταπολέμηση της χρήσης πλαστών εγγράφων. Καθώς τα διαβατήρια ελέγχονται κατά κύριο λόγο κατά τη διάβαση των εξωτερικών συνόρων, η εναρμόνιση των χαρακτηριστικών ασφαλείας του ευρωπαϊκού διαβατηρίου εμπίπτει στην κατηγορία των «προδιαγραφών και διαδικασιών» κατά τη διενέργεια ελέγχων προσώπων στα εξωτερικά σύνορα. Είναι προφανές ότι η εναρμόνιση των χαρακτηριστικών ασφαλείας που περιέχουν τα διαβατήρια θα διευκολύνει τους ελέγχους στα σύνορα, διότι οι συνοριακοί φρουροί θα επικεντρώνουν αμέσως την προσοχή τους στα κοινά τυποποιημένα χαρακτηριστικά και όχι στα εκάστοτε χρησιμοποιούμενα στοιχεία, τα οποία διαφέρουν από το ένα κράτος μέλος στο άλλο. Πέραν αυτού, η ενσωμάτωση βιομετρικού αναγνωριστικού στοιχείου, δηλαδή της εικόνας του προσώπου, θα επιτρέπει τη διεξοδική σύγκριση του προσώπου με την ψηφιακή φωτογραφία στα σύνορα, γεγονός που επιπλέον θα καταστήσει αποτελεσματικότερους τους συνοριακούς ελέγχους. Ένα τέτοιο μέτρο είναι δυνατό να στηριχθεί στο άρθρο 62 παράγραφος 2 στοιχείο α) ΣΕΚ.

Επομένως, η νομοθετική πρόταση δεν πρέπει να υπερβαίνει τα όρια που θέτει η συγκεκριμένη νομική βάση. Η ασφάλεια των διαβατηρίων έχει σημασία για λόγους που σχετίζονται με τους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα. Αφενός, οι καθ' όλα νομοταγείς πολίτες θα διέρχονται με μεγαλύτερη ευκολία από τους ελέγχους στα σύνορα. Αφετέρου, όσοι χρησιμοποιούν πλαστά ή παραποιημένα διαβατήρια θα δυσκολεύονται περισσότερο να εισέλθουν στο έδαφος των κρατών μελών. Η παραδοχή αυτή στηρίζεται σε δύο θεμελιώδη στοιχεία του χώρου ελευθερίας και ασφάλειας που έχουμε δημιουργήσει. Για τους προεκτεθέντες λόγους, η παρούσα πρόταση στηρίζεται στο άρθρο 62 παράγραφος 2 στοιχείο α).

Σχετικά με το θέμα αυτό, είναι σκόπιμο να επισημανθεί ότι οι υπό προσχώρηση χώρες έχουν ζητήσει την προσαρμογή των υφιστάμενων ψηφισμάτων σχετικά με το διαβατήριο (που έχουν εκδοθεί από τους αντιπροσώπους των κρατών μελών, συνελθόντες στο πλαίσιο του Συμβουλίου), ούτως ώστε να γίνονται δεκτές και οι νέες γλώσσες, οι οποίες προς το παρόν δεν συγκαταλέγονται στις γλώσσες της Κοινότητας και οι οποίες χρησιμοποιούνται για την αναγραφή ορισμένων πληροφοριών στο διαβατήριο. Για λόγους οι οποίοι άπτονται του πεδίου εφαρμογής της προτεινόμενης νομικής βάσης, η προσαρμογή αυτή δεν φαίνεται δυνατή, διότι η πρόταση αποβλέπει αποκλειστικά και μόνο στην αύξηση της ασφάλειας των διαβατηρίων μέσω της εναρμόνισης των χαρακτηριστικών ασφαλείας και της ενσωμάτωσης ενός ή περισσοτέρων βιομετρικών αναγνωριστικών στοιχείων. Το ίδιο σκεπτικό ισχύει για την πρόταση που θα μπορούσε να διατυπωθεί για την αύξηση της ασφάλειας των δελτίων ταυτότητας. Όπως επισημαίνεται πιο πάνω, η ασφάλεια των διαβατηρίων έχει σημασία για λόγους που σχετίζονται με τους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα.

4. ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ ΠΟΥ ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΝΤΑΙ ΣΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ

Το άρθρο 62 παράγραφος 2 στοιχείο α) ΣΕΚ χρησιμοποιείται ως νομική βάση για την υποβολή της πρότασης, γεγονός που οδηγεί στη διαφορετική κατάσταση η οποία καθορίζεται από τα πρωτόκολλα σχετικά με τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου, της Ιρλανδίας και της Δανίας. Επειδή η παρούσα πρόταση εντάσσεται στον έλεγχο των εξωτερικών συνόρων και συγχρόνως συνδέεται με την πολιτική στον τομέα των θεωρήσεων, ενδείκνυται να θεωρηθεί ως εξέλιξη του «κεκτημένου του Σένγκεν», με όλες τις συνακόλουθες συνέπειες για τη θέση της Δανίας, της Ισλανδίας, της Νορβηγίας, του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας.

Σε ό,τι αφορά τη Δημοκρατία της Ισλανδίας και το Βασίλειο της Νορβηγίας, είναι συνεπώς εφαρμοστέες οι διαδικασίες που καθορίζονται στη συμφωνία συνδέσεως[6] την οποία έχει συνάψει το Συμβούλιο και η οποία αφορά τη συμμετοχή των εν λόγω χωρών στην εκτέλεση, εφαρμογή και εξέλιξη του κεκτημένου του Σένγκεν.

Επειδή η παρούσα πρόταση εντάσσεται στον έλεγχο των εξωτερικών συνόρων και συγχρόνως συνδέεται με την πολιτική στον τομέα των θεωρήσεων, ενδείκνυται να θεωρηθεί ως εξέλιξη του κεκτημένου του Σένγκεν. Σύμφωνα με την ειδική θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τα μέτρα που βασίζονται στον τίτλο IV της συνθήκης, την απόφαση του Συμβουλίου 2000/365/ΕΚ της 29ης Μαΐου 2000 σχετικά με το αίτημα του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας[7] και την απόφαση του Συμβουλίου 2002/192/ΕΚ της 28ης Φεβρουαρίου 2002 σχετικά με το αίτημα της Ιρλανδίας να συμμετέχει σε ορισμένες από τις διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν[8], στις οποίες δεν υπάγεται το

---

6 ΕΕ L 176, 10.7.1999, σελ. 36.
7 ΕΕ L 131, 1.6.2000, σελ. 43.
8 ΕΕ L 64, 7.3.2002, σελ. 20.

παρόν μέτρο, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιρλανδία δεν συμμετέχουν στη θέσπιση του σχεδίου κανονισμού επί τη βάσει του άρθρου 62 παράγραφος 2 στοιχείο α), δεν δεσμεύονται από αυτό, ούτε υπόκεινται στην εφαρμογή του.

Δυνάμει του πρωτοκόλλου για τη θέση της Δανίας το οποίο προσαρτήθηκε στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (στο εξής: «ΣΕΕ») και στη ΣΕΚ, η Δανία δεν συμμετέχει στη θέσπιση του κανονισμού και, συνεπώς, δεν δεσμεύεται από αυτόν, ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του. Επειδή το σχέδιο κανονισμού είναι πράξη η οποία αποσκοπεί στην περαιτέρω ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν σύμφωνα με τις διατάξεις του τίτλου IV της ΣΕΚ, είναι εφαρμοστέο το άρθρο 5 του προαναφερθέντος πρωτοκόλλου.

5. ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

Το άρθρο 5 της συνθήκης ΕΚ ορίζει ότι «η δράση της Κοινότητας δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων της παρούσας συνθήκης». Η μορφή της κοινοτικής δράσης πρέπει να είναι η απλούστερη δυνατή για την επίτευξη των στόχων των προτάσεων και για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή τους.

Επειδή η παρούσα πρόταση εντάσσεται στον έλεγχο των εξωτερικών συνόρων και συγχρόνως συνδέεται με την πολιτική στον τομέα των θεωρήσεων, ενδείκνυται να θεωρηθεί ως εξέλιξη του κεκτημένου του Σένγκεν, η οποία εκτιμάται ότι θα διασφαλίσει την εναρμονισμένη εφαρμογή των σχετικών ρυθμίσεων σε όλα τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν το κεκτημένο του Σένγκεν. Για τον λόγο αυτό επελέγη ως τύπος πράξης ο κανονισμός.

Η εναρμόνιση των τύπων των εγγράφων και των χαρακτηριστικών ασφαλείας τους θα παράσχει εγγύηση κατά της παραποίησης. Με την προφύλαξη από την παραποίηση και την πλαστογράφηση των ταξιδιωτικών εγγράφων, η Επιτροπή προτίθεται να ενισχύσει το υψηλό επίπεδο ασφαλείας και να ανταποκριθεί στο στόχο που καθορίστηκε τόσο στη συνθήκη όσο και στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Θεσσαλονίκης. Αυτό το επίπεδο εναρμόνισης μπορεί να επιτευχθεί μόνο με κοινοτική δράση, όπως αποδείχθηκε ήδη με τη θέσπιση αρκετών άλλων πράξεων που αποβλέπουν στην αύξηση της ασφάλειας των εγγράφων.

Η πρόταση σχετικά με την ενσωμάτωση βιομετρικών στοιχείων στο ευρωπαϊκό διαβατήριο αποσκοπεί στο να καταστήσει το έγγραφο αυτό πιο ασφαλές, δεσμευτικό από νομική άποψη και εύκολα προσαρμόσιμο σε νέες συνθήκες, καθώς, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων παραποίησης και πλαστογράφησης του συγκεκριμένου τύπου εγγράφου, τα διαβατήρια πρέπει να ανταποκρίνονται σε ειδικές καταστάσεις που αφορούν τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης· επομένως πρέπει να χρησιμοποιούνται τα ίδια διαβατήρια σε όλη την ΕΕ. Επιπλέον, η πρόταση καθιερώνει αξιόπιστο σύνδεσμο μεταξύ του εγγράφου και του κατόχου του. Ο κύριος λόγος που προτιμήθηκε ο κανονισμός αντί της οδηγίας είναι ότι η πρόταση προβλέπει τη συνολική εναρμόνιση των ελάχιστων προτύπων για τα χαρακτηριστικά ασφαλείας των υπόψη εγγράφων και για τα βιομετρικά αναγνωριστικά στοιχεία που περιέχουν και δεν αφήνει, επομένως, κανένα περιθώριο διακριτικής ευχέρειας στα κράτη μέλη.

6. ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Ο παρών κανονισμός αποτελεί ένα πρώτο βήμα και σε αυτόν καθορίζεται το νομικό πλαίσιο για την εναρμόνιση των χαρακτηριστικών ασφαλείας και την ενσωμάτωση βιομετρικών

αναγνωριστικών στοιχείων στο διαβατήριο. Σε πιο μεμακρυσμένο χρονικό σημείο πρόκειται να ακολουθήσει η δημιουργία ευρωπαϊκού μητρώου για τα εκδιδόμενα διαβατήρια.

Στην πρόταση προβλέπονται τα ελάχιστα πρότυπα για τα χαρακτηριστικά ασφαλείας που προβλέπεται να ενσωματωθούν στο διαβατήριο. Επιπλέον, καθορίζονται τα βιομετρικά στοιχεία που θα χρησιμοποιούνται. Η επεξεργασία των σχετικών τεχνικών λεπτομερειών δεν έχει γίνει ακόμη.

Οι αρμοδιότητες εφαρμογής σε τεχνικό επίπεδο όσον αφορά την πρόταση ενδείκνυται να ανατεθούν στην Επιτροπή, που θα επικουρείται από την επιτροπή που συγκροτείται βάσει του άρθρου 6 του κανονισμού αριθ. 1683/95 για την καθιέρωση θεώρησης ενιαίου τύπου, σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζεται στο άρθρο 5 της απόφασης 1999/468/ΕΚ[9] δυνάμει του άρθρου 7 της ιδίας απόφασης. Η εν λόγω επιτροπή θα είναι επομένως υπεύθυνη για την ασφάλεια όλων των εγγράφων σε επίπεδο ΕΕ (θεωρήσεις ενιαίου τύπου, άδειες διαμονής για τους υπηκόους τρίτων χωρών και διαβατήρια). Με τη διαδικασία αυτή καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές που απαιτούνται ενδεχομένως για να καθίστανται τα διαβατήρια συμβατά με τα απαιτούμενα πρότυπα ασφαλείας. Προκειμένου για τα βιομετρικά στοιχεία, η επιτροπή καλείται να αποφασίσει, παραδείγματος χάρη, για την επεξεργασία προτύπου όσον αφορά την επιλογή μέσου αποθήκευσης, τη χωρητικότητά του και τον τρόπο διασφάλισης των αποθηκευμένων πληροφοριών με τη χρήση, για παράδειγμα, της κατάλληλης υποδομής δημοσίου κλειδιού (PKI) και ψηφιακής υπογραφής. Αυτό θα έχει ως πλεονέκτημα ότι θα μπορούν να εντοπίζονται οι ανάγκες από τους τεχνικούς εμπειρογνώμονες και να εγκρίνονται μέτρα με λιγότερο χρονοβόρα διαδικασία. Επίσης, η επιτροπή αυτή μπορεί να λαμβάνει υπόψη ταχύτερα τις νέες τεχνικές εξελίξεις

7. ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΒΙΟΜΕΤΡΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Η πρόταση της Επιτροπής στηρίζεται στα χαρακτηριστικά ασφαλείας που έχουν αποφασισθεί από τους αντιπροσώπους των κρατών μελών, συνελθόντες στο πλαίσιο του Συμβουλίου, με το ψήφισμα του Οκτωβρίου του 2000 σχετικά με τα ελάχιστα πρότυπα ασφαλείας για τα διαβατήρια και τα λοιπά ταξιδιωτικά έγγραφα. Τα χαρακτηριστικά αυτά έχουν «αναβαθμισθεί» ελαφρώς με γνώμονα τις τεχνικές εξελίξεις που έχουν σημειωθεί σε σχέση με τις θεωρήσεις και τις άδειες διαμονής. Η πρόταση θα προσδώσει υποχρεωτική νομική ισχύ στα εν λόγω χαρακτηριστικά και, συνεπώς, με αυτήν θα καθιερωθεί εναρμονισμένο και αυστηρό πρότυπο ασφάλειας για τα διαβατήρια στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, περιλαμβανομένων 25 κρατών μελών από 1ης Μαΐου 2004. Όπως και στην περίπτωση του ψηφίσματος, η Επιτροπή καθορίζει τα ελάχιστα πρότυπα και δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να θεσπίσουν αυστηρότερες ρυθμίσεις εάν το επιθυμούν.

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Θεσσαλονίκης, πρέπει να υιοθετηθεί συνεκτική προσέγγιση όσον αφορά την ενσωμάτωση βιομετρικών αναγνωριστικών στοιχείων στη θεώρηση, την άδεια διαμονής και το διαβατήριο. Οι προτάσεις σχετικά με τη θεώρηση και τις άδειες διαμονής προβλέπουν δύο υποχρεωτικά βιομετρικά αναγνωριστικά στοιχεία: την εικόνα του προσώπου και τα δακτυλικά αποτυπώματα. Κατά συνέπεια, η πρόταση για το ευρωπαϊκό διαβατήριο θα μπορούσε να περιλαμβάνει τα ίδια υποχρεωτικά βιομετρικά αναγνωριστικά στοιχεία, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η επιζητούμενη συνεκτικότητα. Παρόλα αυτά, η συνεκτικότητα με τις προτάσεις τις σχετικές με τη θεώρηση και τις άδειες διαμονής δεν σημαίνει, βεβαίως, κατ'

[9] ΕΕ L 184, 17.7.1999, σελ. 23.

ανάγκη ότι για κάθε τομέα είναι απαραίτητο να προκριθεί πανομοιότυπη λύση. Η εικόνα του προσώπου εξασφαλίζει διαλειτουργικότητα και είναι δυνατό να χρησιμοποιείται στις σχέσεις μας με τρίτες χώρες, π.χ. με τις ΗΠΑ. Εντούτοις, τα δακτυλικά αποτυπώματα θα μπορούσαν να προστεθούν ως προαιρετική επιλογή για τα κράτη μέλη που το επιθυμούν, εάν υποτεθεί ότι ενδιαφέρονται να διεξαγάγουν έρευνα στις εθνικές βάσεις δεδομένων τους, πράγμα που προς το παρόν αποτελεί τη μοναδική δυνατότητα αναγνώρισης. Η κατάσταση αυτή θα αλλάξει με την πραγματοποίηση του δεύτερου βήματος, δηλαδή με τη δημιουργία του ευρωπαϊκού μητρώου για τα εκδιδόμενα διαβατήρια. Στην περίπτωση αυτή, το δακτυλικό αποτύπωμα πρέπει να ληφθεί και να καταχωρηθεί για να είναι δυνατή η διεξαγωγή έρευνας με αναδρομή σε βάση δεδομένων (μέθοδος «ένα προς πολλά»).

Κατά την επιλογή των πλέον κατάλληλων βιομετρικών αναγνωριστικών στοιχείων, ελήφθησαν υπόψη τα πορίσματα των εργασιών του ICAO, ο οποίος έχει αναλάβει πρωταγωνιστικό ρόλο σε σχέση με την επεξεργασία διεθνών προτύπων στον συγκεκριμένο τομέα, καθώς και το περιεχόμενο της μελέτης σκοπιμότητας που εκπονήθηκε για το «Σύστημα πληροφοριών για τις θεωρήσεις» («visa information system» ή «VIS»). Είναι επίσης σημαντικό να μη διαλανθάνει της προσοχής η ανάγκη επίτευξης της δέουσας ισορροπίας μεταξύ της ενίσχυσης της ασφάλειας και του επιβεβλημένου σεβασμού των ατομικών δικαιωμάτων των οικείων ατόμων, ιδίως του δικαιώματος στην προστασία των δεδομένων και στον ιδιωτικό βίο, όπως κατοχυρώνεται από την οδηγία 95/46/ΕΚ και από τους εθνικούς νόμους με τους οποίους αυτή ενσωματώνεται στην έννομη τάξη των κρατών μελών.

Ο ICAO επέλεξε επίσης την εικόνα προσώπου ως το πρωταρχικό διαλειτουργικό βιομετρικό αναγνωριστικό στοιχείο και το δακτυλικό αποτύπωμα ή/και την εικόνα της ίριδας ως προαιρετικό βιομετρικό αναγνωριστικό στοιχείο για τις χώρες που το απαιτούν για τις έρευνες σε βάσεις δεδομένων.

Το πρώτο βιομετρικό αναγνωριστικό στοιχείο, το ηλεκτρονικό πορτρέτο υψηλής ευκρίνειας, υπάρχει ήδη στα περισσότερα διαβατήρια. Στα σύνορα, το ηλεκτρονικό αρχείο θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την εμφάνιση της εικόνας στην οθόνη, καθώς και για τον πρόσθετο οπτικό έλεγχο, ακόμα και εάν δεν εφαρμόζεται η τεχνολογία αναγνώρισης προσώπου. Αυτό θα αποτελούσε μια βασική εφαρμογή της ψηφιακής φωτογραφίας. Περισσότερο προηγμένη εφαρμογή θα ήταν η χρήση των συστημάτων αναγνώρισης προσώπου με την ψηφιακή φωτογραφία. Αυτή η εφαρμογή θα απαιτούσε την ύπαρξη της απαραίτητης τεχνολογίας και εξοπλισμού στο συνοριακό σημείο διέλευσης. Η Επιτροπή παραχωρεί στα κράτη μέλη την ευχέρεια να επιλέξουν μεταξύ της απλής εμφάνισης της φωτογραφίας στην οθόνη και της χρήσης προγράμματος αναγνώρισης προσώπου. Προκειμένου να διασφαλίζεται η διαλειτουργικότητα, πρέπει να τηρούνται τα πρότυπα ποιότητας για την ψηφιακή φωτογραφία που καθορίζονται από τον ICAO. Η Επιτροπή θα αφήσει την επιλογή της τεχνολογίας στα κράτη μέλη.

Η αποθήκευση δακτυλικών αποτυπωμάτων στο μέσο αποθήκευσης ή/και σε εθνική βάση δεδομένων αφήνεται στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών. Παρόλα αυτά, σε περίπτωση που ένα κράτος μέλος καταχωρεί τα δακτυλικά αποτυπώματα, τούτο πρέπει να γίνεται με διαλειτουργικές μεθόδους, ούτως ώστε να είναι ενδεχομένως δυνατή η χρήση τους βάσει διμερών συμφωνιών μεταξύ κρατών μελών. Η διαχείριση της πρόσβασης στα εν λόγω δακτυλικά αποτυπώματα θα είναι δυνατή με την καθιέρωση «υποδομής δημόσιου/ιδιωτικού κλειδιού».

8. ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ: ΕΝΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΓΙΑ ΤΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΑ;

Από τη σκοπιά της ασφάλειας, και προκειμένου να γίνει η απαρχή μιας ουσιαστικής «ασφάλειας από την αρχή μέχρι το τέλος», θα μπορούσε μακροπρόθεσμα να δημιουργηθεί ένα κεντρικό ευρωπαϊκό μητρώο όπου θα καταχωρούνται τα εκδιδόμενα διαβατήρια (πιθανόν δε και άλλα έγγραφα που χρησιμοποιούνται για την πραγματοποίηση ταξιδίων).

Στην περίπτωση αυτή, το εν λόγω μητρώο είναι σκόπιμο να περιέχει αποκλειστικά και μόνο το δακτυλικό αποτύπωμα και τον αριθμό του ταξιδιωτικού εγγράφου, αλλά κανένα άλλο δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα, καθώς η χρήση του πρέπει να περιορίζεται στους ελέγχους που διενεργούνται στα σύνορα, για να εξακριβώνεται κατά πόσον το πρόσωπο που εμφανίζεται στα σύνορα είναι πράγματι αυτό στο οποίο χορηγήθηκε αρχικά το εκάστοτε ταξιδιωτικό έγγραφο.

Είναι αυτονόητο ότι η ανωτέρω εξέλιξη χρήζει περαιτέρω αξιολόγησης, προκειμένου να εκτιμηθούν οι τεχνικές και νομικές της συνέπειες, καθώς και η σχετική αναλογία κόστους-ωφέλειας, ιδίως σε σχέση με τα εθνικά μητρώα των εκδιδόμενων διαβατηρίων που βρίσκονται σήμερα υπό συγκρότηση σε ορισμένα κράτη μέλη. Τέλος, είναι εξαιρετικά σημαντικό να διερευνηθούν οι συνέπειες που θα έχει η καθιέρωση ενός παρόμοιου ευρωπαϊκού μητρώου για τα θεμελιώδη δικαιώματα των ευρωπαίων πολιτών, ιδίως δε για το δικαίωμά τους στην προστασία των δεδομένων.

9. ΑΡΧΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Ο κανονισμός αποτελεί τη νομική βάση που θα επιτρέπει στα κράτη μέλη την αποθήκευση βιομετρικών δεδομένων στο διαβατήριο. Η εφαρμογή αυτού του μέτρου εναπόκειται στα κράτη μέλη σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές που θεσπίζονται από την επιτροπή που συστάθηκε με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1683/95 για την καθιέρωση θεώρησης ενιαίου τύπου. Τα κράτη μέλη θα φροντίσουν για την επεξεργασία των βιομετρικών δεδομένων.

Η οδηγία 95/46/ΕΚ για την προστασία δεδομένων[10] εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα - συμπεριλαμβανομένων των βιομετρικών δεδομένων - από τις αρχές των κρατών μελών στο πλαίσιο του κοινοτικού δικαίου.

Σύμφωνα με το άρθρο 28 της οδηγίας 95/46/ΕΚ, τα κράτη μέλη έχουν καθιερώσει αρχές ελέγχου που είναι υπεύθυνες για τον έλεγχο της εφαρμογής στο έδαφός τους των διατάξεων που έχουν θεσπιστεί από τα κράτη μέλη βάσει της οδηγίας 95/46/ΕΚ. Οι αρχές αυτές οφείλουν να ασκούν τα καθήκοντα που τους ανατίθενται με πλήρη ανεξαρτησία.

Οι αρχές αυτές είναι αρμόδιες να εξετάζουν προσφυγές σχετικά με την προστασία δεδομένων που ασκούνται από κάθε πρόσωπο ή κάθε ένωση που το εκπροσωπεί.

Οι αρχές αυτές διαθέτουν:

- Εξουσίες διεξαγωγής ερευνών, στις οποίες περιλαμβάνονται:

– εξουσίες πρόσβασης σε δεδομένα που αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας· και

[10] ΕΕ L 281, 23.11.1995, σελ. 31.

– εξουσίες συλλογής κάθε αναγκαίας πληροφορίας για την εκπλήρωση της αποστολής ελέγχου.

- Ουσιαστικές εξουσίες παρέμβασης, όπως για παράδειγμα:

– εξουσία γνωμοδότησης πριν από την εκτέλεση πράξης επεξεργασίας·

– διασφάλιση κατάλληλης δημοσίευσης των γνωμών που εκδίδουν·

– την εξουσία να διατάσσουν τη δέσμευση, διαγραφή ή καταστροφή δεδομένων·

– την εξουσία να επιβάλλουν προσωρινή ή οριστική απαγόρευση της επεξεργασίας, καθώς και την εξουσία να απευθύνουν προειδοποίηση ή επίπληξη στον υπεύθυνο της επεξεργασίας·

– την εξουσία παραπομπής της εκάστοτε υπόθεσης σε εθνικά κοινοβούλια ή σε άλλα πολιτικά όργανα.

- Την εξουσία να παρίστανται ενώπιον δικαστηρίου ή να επισημαίνουν στις δικαστικές αρχές τυχόν παραβιάσεις εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται κατ' εφαρμογή της οδηγίας 95/46/ΕΚ.

Κατά των αποφάσεων των αρχών ελέγχου οι οποίες δίδουν λαβή για καταγγελίες επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου.

Εξάλλου, οι εν λόγω αρχές ελέγχου υποχρεούνται να συντάσσουν ανά τακτά διαστήματα έκθεση δραστηριοτήτων και είναι δυνατό να κληθούν να ασκήσουν τις εξουσίες τους από αρχές άλλων κρατών μελών.

Όπως έχει ήδη επισημανθεί στην αιτιολογική έκθεση των προτάσεων που υπέβαλε προσφάτως η Επιτροπή σχετικά με την ενσωμάτωση βιομετρικών αναγνωριστικών στοιχείων στη θεώρηση και στην άδεια διαμονής για τους υπηκόους τρίτων χωρών, οι αρχές ελέγχου αντιμετωπίζουν οξεία έλλειψη πόρων.

Κατά συνέπεια, είναι σκόπιμο να υπογραμμισθεί γι' άλλη μια φορά ότι, όταν τα κράτη μέλη θέσουν σε χρήση τα βιομετρικά αναγνωριστικά στοιχεία κατά τα προβλεπόμενα στον παρόντα κανονισμό, οφείλουν να λάβουν υπόψη τις προεκτεθείσες παραμέτρους. Τα μέτρα που αποβλέπουν στην ενίσχυση της δημόσιας ασφάλειας πρέπει να συνάδουν με τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες των οικείων προσώπων. Τούτο εν προκειμένω σημαίνει ότι πρέπει να αυξηθεί το προσωπικό των εθνικών αρχών ελέγχου που ασχολούνται με την προστασία των δεδομένων, ούτως ώστε να εξασφαλισθεί η αποτελεσματική εποπτεία και η επιλογή τεχνολογιών που να συμβαδίζουν με τις διατάξεις της οδηγίας 95/46/ΕΚ. Το μέτρο αυτό είναι ακόμη πιο επιβεβλημένο προκειμένου για τα διαβατήρια των ημεδαπών υπηκόων του εκάστοτε κράτους μέλους.

Επομένως, η Επιτροπή σκοπεύει επίσης να υποβάλει την παρούσα πρόταση για διαβούλευση, σύμφωνα με το άρθρο 30 της οδηγίας 95/46/ΕΚ, στην ομάδα εργασίας που συστάθηκε με το άρθρο 29 της ίδιας οδηγίας, όπως έπραξε ήδη για τις δύο προτάσεις σχετικά με την ενσωμάτωση βιομετρικών αναγνωριστικών στοιχείων στη θεώρηση και στην άδεια διαμονής.

Ωστόσο, όταν θα δημιουργηθεί το ευρωπαϊκό μητρώο των εκδιδόμενων διαβατηρίων, η ανεξάρτητη αρχή ελέγχου της οποίας η σύσταση προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ.

45/2001 θα κληθεί να αναλάβει τις ευθύνες της προκειμένου για τα ζητήματα που άπτονται της προστασίας δεδομένων.

10. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Είναι αρκετά δύσκολο να διευκρινιστούν οι ακριβείς δημοσιονομικές επιπτώσεις του παρόντος νομοθετικού μέτρου, καθώς οι ακριβείς απαιτήσεις δεν είναι ακόμα γνωστές και θα θεσπιστούν από την επιτροπή που συστάθηκε βάσει του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1683/95 για την καθιέρωση θεώρησης ενιαίου τύπου.

Σε κάθε περίπτωση, υπενθυμίζεται ότι η φωτογραφία υπάρχει ήδη υπό ψηφιακή μορφή στα περισσότερα διαβατήρια, δεδομένου ότι είναι ενσωματωμένη στη σελίδα με τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Στα νέα διαβατήρια δεν πρέπει πλέον να χρησιμοποιούνται φωτογραφίες με επικόλληση, διότι εγκυμονούν κινδύνους από την άποψη της ασφάλειας.

Εξάλλου, τα κράτη μέλη καταβάλλουν ήδη ενεργό προσπάθεια για τη βελτίωση του βαθμού ασφαλείας των διαβατηρίων τους. Αναβαθμίζουν τα σχετικά χαρακτηριστικά ασφαλείας και πραγματοποιούν δοκιμές με αντικείμενο τα διάφορα βιομετρικά στοιχεία ενόψει της ενσωμάτωσης βιομετρικών στοιχείων στα διαβατήριά τους, ούτως ώστε να συμμορφωθούν με τη νομοθεσία των ΗΠΑ τη σχετική με την απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης.

Ως εκ τούτου, η παρούσα πρόταση δεν επαυξάνει τις δαπάνες που τα κράτη μέλη έχουν ήδη προβλέψει για τη βελτίωση της ασφάλειας των διαβατηρίων τους.

Αναφορικά με τη χρήση βιομετρικών στοιχείων, κρίνονται απαραίτητες οι ακόλουθες τεχνικές απαιτήσεις:

– Μέσο αποθήκευσης

Προς το παρόν, το πλέον κατάλληλο μέσο αποθήκευσης είναι ένα ανεπαφικό μικροπλινθίο. Το μικροπλινθίο είναι αναγκαίο για την αποθήκευση βιομετρικών πληροφοριών και του κωδικού ασφαλείας (ψηφιακή υπογραφή υποδομής δημοσίου κλειδιού). Ο Διεθνής Οργανισμός Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO) συστήνει ως ελάχιστο πρότυπο πλινθίο 32 Κ. Ωστόσο, καθώς είναι ενδεχομένως απαραίτητη η αποθήκευση εικόνας προσώπου και εικόνων δακτυλικών αποτυπωμάτων, ένα πλινθίο 64 Κ θα ήταν πιο κατάλληλο, ιδίως εάν τα κράτη μέλη επιθυμούν να προσθέσουν μερικά αλφαριθμικά δεδομένα.

Το κόστος αυτού του μικροπλινθίου δεν είναι ακόμα γνωστό. Η σχετική τεχνολογία εξελίσσεται γρήγορα, και με τη ζήτηση των πλινθίων που απαιτούνται για 25 κράτη μέλη εκτιμάται ότι οι τιμές θα μειωθούν σημαντικά. Επίσης, η Επιτροπή θα μπορούσε να προχωρήσει σε «συλλογική παραγγελία» μετά από πρόσκληση για την υποβολή προσφορών, προκειμένου να επιτύχει καλύτερη τιμή.

– Εξοπλισμός καταχώρησης

Τα κράτη μέλη πρέπει να εγκαταστήσουν εξοπλισμό καταχώρησης στο μέρος όπου θα παράγονται τα δεδομένα. Οι τιμές των μηχανημάτων καταχώρησης έχουν μειωθεί σημαντικά κατά το τελευταίο δωδεκάμηνο και αναμένεται να μειωθούν ακόμη περισσότερο, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η ακριβής εκτίμηση του κόστους με μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα. Σήμερα, για την προμήθεια κατάλληλου εξοπλισμού ευρωπαϊκής κατασκευής για την (επίπεδη) καταχώρηση δέκα δακτύλων απαιτείται δαπάνη της τάξεως των επτά χιλιάδων ευρώ.

– Συστήματα επαλήθευσης

Πρέπει να εγκατασταθούν συστήματα επαλήθευσης στους συνοριακούς σταθμούς. Ο εξοπλισμός αυτός πρέπει να χρησιμοποιείται από κοινού, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η επαλήθευση των θεωρήσεων, ενώ η απόκτησή του είναι σκόπιμο να γίνει στο πλαίσιο της συγκρότησης του συστήματος VIS, υπό την προϋπόθεση ότι θα ληφθεί απόφαση σχετικά με τη χρήση βιομετρικών στοιχείων στο πλαίσιο του VIS. Πρόκειται για συσκευές που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για όλα τα είδη εγγράφων: θεωρήσεις, άδειες διαμονής και διαβατήρια.

11. ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ

Άρθρο 1

Στο άρθρο 1 διατυπώνεται η βασική υποχρέωση των κρατών μελών να εκδίδουν τα διαβατήριά τους σύμφωνα με τα ελάχιστα πρότυπα ασφαλείας που καθορίζονται στο παράρτημα του κανονισμού.

Στο δεύτερο εδάφιο προβλέπονται τα της επιλογής του βιομετρικού αναγνωριστικού στοιχείου, καθώς και η δυνατότητα ενσωμάτωσής του στο διαβατήριο. Επίσης διευκρινίζεται ότι το βιομετρικό αναγνωριστικό στοιχείο αποθηκεύεται σε μέσο αποθήκευσης με επαρκή χωρητικότητα. Το μέσο αυτό μπορεί να είναι ανεπαφικό πλινθίο αλλά και διαφορετικό μέσο αποθήκευσης με την απαιτούμενη χωρητικότητα, το οποίο θα καθοριστεί από τους τεχνικούς εμπειρογνώμονες στην αρμόδια επιτροπή. Το ίδιο εδάφιο προβλέπει τη δυνατότητα αποθήκευσης των δακτυλικών αποτυπωμάτων σε εθνική βάση δεδομένων ενόψει της μελλοντικής δημιουργίας ευρωπαϊκού μητρώου με τα εκδιδόμενα έγγραφα.

Οσάκις είναι απαραίτητες διορθώσεις ή διαγραφές, πρέπει για λόγους ασφαλείας να εκδίδεται νέο διαβατήριο.

Στο τρίτο εδάφιο καθορίζονται οι τύποι εγγράφων για τους οποίους είναι εφαρμοστέες οι διατάξεις του κανονισμού.

Άρθρο 2

Με το άρθρο αυτό ανατίθενται οι εξουσίες εφαρμογής του κανονισμού στην επιτροπή της οποίας η σύσταση προβλέπεται στο άρθρο 6 του κανονισμού 1683/95 για την καθιέρωση θεώρησης ενιαίου τύπου.

Η εν λόγω επιτροπή θεσπίζει τις τυχόν αναγκαίες τεχνικές προδιαγραφές που σχετίζονται με τα χαρακτηριστικά ασφαλείας του διαβατηρίου, αλλά επίσης τις επιπρόσθετες τεχνικές προδιαγραφές που αφορούν την ενσωμάτωση βιομετρικών αναγνωριστικών στοιχείων.

Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η αναγκαία συνεκτικότητα, καθώς και η δυνατότητα των αρμόδιων για το συγκεκριμένο θέμα τεχνικών εμπειρογνωμόνων να συντονίζουν τις διαδικασίες και να αναλαμβάνουν τις σχετικές ευθύνες κατά ικανοποιητικό τρόπο για το σύνολο των επίσημων εγγράφων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Άρθρο 3

Είναι προφανές ότι ορισμένες τεχνικές λεπτομέρειες δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να δημοσιεύονται, προκειμένου να αποτρέπεται η χρήση των συναφών πληροφοριών με σκοπό την πλαστογράφηση ή την παραποίηση. Επομένως, οι τεχνικές λεπτομέρειες αυτού του

είδους πρέπει να καθορίζονται με απόφαση, καθώς σύμφωνα με το άρθρο 254 της συνθήκης ΕΚ η δημοσίευση των αποφάσεων δεν είναι υποχρεωτική. Η επιτροπή που διαθέτει ήδη τα μέσα για να ασχοληθεί με τη θεώρηση ενιαίου τύπου πρόκειται να λαμβάνει αποφάσεις στο πλαίσιο αυτό, δεδομένου ότι οι ίδιοι εμπειρογνώμονες διαθέτουν ήδη σχετική πείρα από αυστηρότατα τεχνικά πρότυπα, ιδίως όσον αφορά τα μέτρα για την πρόληψη της πλαστογράφησης και παραποίησης και τα απόρρητα έγγραφα.

Για τους ίδιους λόγους, επιβάλλεται να διασφαλισθεί ότι μόνον πρόσωπα που έχουν εξουσιοδοτηθεί προς τούτο από τα κράτη μέλη και τα όργανα της Κοινότητας διαθέτουν πρόσβαση στα σχετικά στοιχεία. Το ίδιο ισχύει και για τους φορείς που είναι υπεύθυνοι για την εκτύπωση, που κατά συνέπεια περιορίζονται, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο του άρθρου 3 παράγραφος 2, σε έναν ανά κράτος μέλος.

Άρθρο 4

Η Κοινότητα οφείλει να σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως η προστασία του ιδιωτικού βίου και η προστασία δεδομένων.

Η διατύπωση του υπόψη άρθρου καλύπτει όλες τις ισχύουσες διατάξεις για την προστασία δεδομένων: οδηγία αριθ. 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών[11]. Διασφαλίζει ότι το πρόσωπο στο οποίο χορηγείται το έγγραφο έχει τη δυνατότητα να ελέγχει τις πληροφορίες που έχουν αναγραφεί σε αυτό, καθώς επίσης να βεβαιώνεται ότι δεν παρέχονται άλλες πρόσθετες πληροφορίες.

Το δεύτερο εδάφιο είναι απαραίτητο για να προβλεφθεί η ενσωμάτωση βιομετρικών στοιχείων, αλλά με περιορισμό των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που είναι αποθηκευμένα στο διαβατήριο σε εκείνα τα οποία καθορίζονται στον ίδιο τον κανονισμό, στο παράρτημά του ή στο σχετικό διαβατήριο του προσώπου. Πρέπει να αποτραπεί η δυνατότητα αποθήκευσης άλλου είδους πληροφοριών.

Άρθρο 5

Το άρθρο αυτό ορίζει ότι η επιτροπή οφείλει να εκτελεί τα καθήκοντά της σύμφωνα με την κανονιστική διαδικασία που καθορίζεται στην απόφαση 1999/468/ΕΚ, κατ' εφαρμογή του άρθρου 7 της εν λόγω απόφασης.

Άρθρο 6

Στο υπόψη άρθρο καθορίζεται η προθεσμία θέσης σε εφαρμογή, η οποία λήγει ένα έτος μετά τη θέσπιση των αναγκαίων τεχνικών προδιαγραφών, πράγμα που σημαίνει ότι παραχωρείται χρόνος στα κράτη μέλη για την προσαρμογή των διαβατηρίων τους.

---

[11] ΕΕ L 281, 23.11.1995, σελ. 31

2004/0039 (CNS)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέσπιση προτύπων για τα χαρακτηριστικά ασφαλείας και τη χρήση βιομετρικών στοιχείων στα διαβατήρια των πολιτών της ΕΕ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 2 στοιχείο α),

την πρόταση της Επιτροπής[12],

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου[13],

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Θεσσαλονίκης επιβεβαίωσε ότι απαιτείται συνεκτική προσέγγιση στην ΕΕ όσον αφορά τα βιομετρικά αναγνωριστικά στοιχεία ή τα βιομετρικά δεδομένα για τα έγγραφα των υπηκόων τρίτων χωρών, τα διαβατήρια των πολιτών της ΕΕ και τα συστήματα πληροφοριών (VIS και SIS II).

(2) Η θέσπιση ελάχιστων προτύπων ασφαλείας για τα διαβατήρια έγινε με ψήφισμα των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, στις 17 Οκτωβρίου 2000[14]. Είναι πλέον σκόπιμο να αντικατασταθεί και βελτιωθεί το εν λόγω ψήφισμα με τη θέσπιση κοινοτικού μέτρου, έτσι ώστε να επιτευχθούν ενισχυμένα και εναρμονισμένα πρότυπα ασφαλείας για τα διαβατήρια, με σκοπό την καταπολέμηση της παραποίησης. Συγχρόνως, ενδείκνυται να ενσωματώνονται βιομετρικά στοιχεία στα διαβατήρια, ούτως ώστε να προκύπτει αξιόπιστος σύνδεσμος μεταξύ του πραγματικού κατόχου και του εγγράφου.

(3) Η εναρμόνιση των χαρακτηριστικών ασφαλείας και η ενσωμάτωση βιομετρικών αναγνωριστικών στοιχείων συνιστούν σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση της χρήσης νέων στοιχείων ενόψει μελλοντικών εξελίξεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, έτσι ώστε να αυξηθεί η ασφάλεια των ταξιδιωτικών εγγράφων και να καθιερωθεί ένας πιο αξιόπιστος σύνδεσμος μεταξύ του κατόχου και του διαβατηρίου, ως σημαντική συμβολή στη μέριμνα για την προστασία από την απατηλή χρήση του. Στο πλαίσιο αυτό είναι σκόπιμο να ληφθούν υπόψη οι προδιαγραφές που καθορίζονται στο

---

12 ΕΕ C , , σελ. .

13 ΕΕ C , , σελ. .

14 ΕΕ C 310, 28.10.2000, σελ. 1.

έγγραφο αριθ. 9303 του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO) σχετικά με τα αναγνώσιμα από μηχάνημα ταξιδιωτικά έγγραφα.

(4) Ο παρών κανονισμός ενδείκνυται να καθορίζει αποκλειστικά και μόνο τις προδιαγραφές οι οποίες δεν είναι απόρρητες. Οι προδιαγραφές αυτές πρέπει να συμπληρωθούν από προδιαγραφές οι οποίες επιβάλλεται να παραμείνουν απόρρητες, ούτως ώστε να αποτρέπεται ο κίνδυνος πλαστογράφησης και παραποίησης. Οι πρόσθετες αυτές τεχνικές προδιαγραφές πρέπει να θεσπισθούν σύμφωνα με την απόφαση 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή.

(5) Η Επιτροπή ενδείκνυται να επικουρείται από την επιτροπή που συγκροτείται βάσει του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1683/95 του Συμβουλίου της 29ης Μαΐου 1995 για την καθιέρωση θεώρησης ενιαίου τύπου.

(6) Για να διασφαλίζεται ότι τα μνημονευόμενα στοιχεία δεν θα είναι διαθέσιμα σε περισσότερα άτομα από ό,τι είναι απαραίτητο, έχει επίσης ουσιαστική σημασία να ορίσει έκαστο κράτος μέλος έναν το πολύ φορέα ο οποίος θα είναι υπεύθυνος για την έκδοση διαβατηρίων, ενώ τα κράτη μέλη θα διατηρήσουν την ευχέρεια μεταβολής του φορέα αυτού, οσάκις το κρίνουν απαραίτητο. Για λόγους ασφαλείας, κάθε κράτος μέλος οφείλει να γνωστοποιήσει την ονομασία του αρμόδιου φορέα στην Επιτροπή και στα άλλα κράτη μέλη.

(7) Αναφορικά με τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που θα υποβάλλονται σε επεξεργασία στο πλαίσιο του διαβατηρίου, είναι εφαρμοστέα η οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών[15]. Πρέπει να διασφαλίζεται ότι κανένα πρόσθετο στοιχείο δεν θα αποθηκεύεται στο διαβατήριο πέραν των στοιχείων που προβλέπονται στον κανονισμό και στο παράρτημά του και των στοιχείων που μνημονεύονται στο σχετικό ταξιδιωτικό έγγραφο.

(8) Κατ' εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας, επιβάλλεται και ενδείκνυται, ενόψει της επίτευξης του βασικού στόχου της καθιέρωσης κοινών προτύπων ασφαλείας και διαλειτουργικών βιομετρικών αναγνωριστικών στοιχείων, να θεσπισθούν κανόνες για όλα τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν τη σύμβαση του Σένγκεν. Ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει το μέτρο που είναι αναγκαίο για την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 3 της συνθήκης.

(9) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου για τη θέση της Δανίας που επισυνάπτεται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η Δανία δεν συμμετέχει στην έκδοση του παρόντος κανονισμού και συνεπώς δεν δεσμεύεται από αυτόν, ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του. Ωστόσο, επειδή ο παρών κανονισμός αποσκοπεί στην περαιτέρω εξέλιξη του κεκτημένου του Σένγκεν δυνάμει των διατάξεων του τρίτου μέρους του τίτλου IV της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η Δανία καλείται, βάσει του άρθρου 5 του ρηθέντος πρωτοκόλλου, να αποφασίσει εντός εξαμήνου από την έκδοση του κανονισμού από το Συμβούλιο, κατά πόσον θα ενσωματώσει τις διατάξεις του στην εθνική της νομοθεσία.

---

15 ΕΕ L 281, 23.11.1995, σελ. 31.

(10) Ο παρών κανονισμός συνιστά εξέλιξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν στις οποίες δεν μετέχει το Ηνωμένο Βασίλειο βάσει της απόφασης του Συμβουλίου 2000/365/ΕΚ της 29ης Μαΐου 2000 σχετικά με το αίτημα του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας να συμμετέχει σε ορισμένες από τις διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν· συνεπώς, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν συμμετέχει στην έκδοση του παρόντος κανονισμού, δεν δεσμεύεται από αυτόν, ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του.

(11) Ο παρών κανονισμός συνιστά εξέλιξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν στις οποίες δεν μετέχει η Ιρλανδία βάσει της απόφασης του Συμβουλίου 2002/192/ΕΚ της 28ης Φεβρουαρίου 2002 σχετικά με το αίτημα της Ιρλανδίας να συμμετέχει σε ορισμένες από τις διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν· συνεπώς, η Ιρλανδία δεν συμμετέχει στην έκδοση του παρόντος κανονισμού, δεν δεσμεύεται από αυτόν, ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του.

(12) Προκειμένου για την Ισλανδία και τη Νορβηγία, ο παρών κανονισμός συνιστά εξέλιξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν κατά την έννοια της συμφωνίας που έχει συναφθεί από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη Δημοκρατία της Ισλανδίας και το Βασίλειο της Νορβηγίας για τη σύνδεση των δύο αυτών κρατών, με την υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν, οι οποίες εμπίπτουν στον τομέα που μνημονεύεται στο άρθρο 1 στοιχείο Β της απόφασης του Συμβουλίου 1999/437/ΕΚ της 17ης Μαΐου 1999 σχετικά με ορισμένες λεπτομέρειες εφαρμογής της εν λόγω συμφωνίας[16].

(13) Ο παρών κανονισμός αποτελεί πράξη που θεμελιώνεται στο κεκτημένο του Σένγκεν ή αναφέρεται σε αυτό κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1 της πράξης προσχώρησης,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

1. Τα διαβατήρια που εκδίδουν τα κράτη μέλη στους υπηκόους τους πληρούν υποχρεωτικά τα ελάχιστα πρότυπα ασφαλείας που καθορίζονται στο παράρτημα.

2. Το διαβατήριο περιλαμβάνει μέσο αποθήκευσης με επαρκή χωρητικότητα, το οποίο παρέχει μεγάλο βαθμό ασφάλειας και περιλαμβάνει εικόνα του προσώπου. Τα κράτη μέλη δύνανται επίσης να προβλέπουν την ενσωμάτωση δακτυλικών αποτυπωμάτων υπό μορφή που διασφαλίζει διαλειτουργικότητα.

3. Ο παρών κανονισμός ισχύει για τα κοινά διαβατήρια, τα επίσημα διαβατήρια (υπηρεσιακά, διπλωματικά, κ.ο.κ.), τα διαβατήρια μικρής διάρκειας των οποίων η διάρκεια ισχύος υπερβαίνει τους έξι μήνες, τα έγγραφα που υπέχουν θέση διαβατηρίου και εκδίδονται για να χρησιμεύσουν ως ταξιδιωτικά έγγραφα υπό μορφή βιβλιαρίου-διαβατηρίου και τα ταξιδιωτικά έγγραφα που χορηγούνται από τα κράτη μέλη σε υπηκόους τρίτων χωρών και σε απάτριδες.

[16] ΕΕ L 176, 10.7.1999, σελ. 31.

Άρθρο 2

1. Πρόσθετες τεχνικές προδιαγραφές για το διαβατήριο οι οποίες αφορούν τα παρακάτω θέματα θεσπίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 2:

(α) πρόσθετα χαρακτηριστικά και απαιτήσεις ασφαλείας, περιλαμβανομένων των ενισχυμένων προτύπων για την καταπολέμηση της πλαστογράφησης, απομίμησης και παραποίησης·

(β) τεχνικές προδιαγραφές σχετικά με το μέσο αποθήκευσης και τους τρόπους προστασίας του·

(γ) απαιτήσεις σχετικές με την ποιότητα και τα κοινά πρότυπα όσον αφορά την εικόνα του προσώπου και τα δακτυλικά αποτυπώματα.

Άρθρο 3

1. Οι προδιαγραφές που μνημονεύονται στο άρθρο 2 είναι απόρρητες και δεν δημοσιεύονται. Γνωστοποιούνται μόνο σε φορείς που ορίζονται από τα κράτη μέλη ως αρμόδιοι για την εκτύπωση των σχετικών εγγράφων, καθώς και σε πρόσωπα που έχουν λάβει τη δέουσα εξουσιοδότηση από κράτος μέλος ή από την Επιτροπή.

2. Έκαστο κράτος μέλος ορίζει έναν φορέα ο οποίος είναι αρμόδιος για την παραγωγή διαβατηρίων και γνωστοποιεί την ονομασία του εν λόγω φορέα στην Επιτροπή και στα λοιπά κράτη μέλη. Επιτρέπεται να ορισθεί ο ίδιος φορέας από δύο ή περισσότερα κράτη μέλη. Έκαστο κράτος μέλος δύναται να μεταβάλει τον φορέα που έχει ορίσει. Στην περίπτωση αυτή ενημερώνει την Επιτροπή και τα λοιπά κράτη μέλη.

Άρθρο 4

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων περί προστασίας δεδομένων, κάθε πρόσωπο στο οποίο χορηγείται διαβατήριο έχει το δικαίωμα να ελέγξει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονται στο διαβατήριο, καθώς επίσης, οσάκις ενδείκνυται, να ζητήσει τη διόρθωση ή απάλειψη τέτοιων δεδομένων.

2. Το διαβατήριο δεν επιτρέπεται να περιέχει καμία πληροφορία υπό μορφή αναγνώσιμη από μηχάνημα, εκτός αν κάτι τέτοιο προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό ή στο παράρτημά του ή μνημονεύεται στο διαβατήριο.

Άρθρο 5

1. Η Επιτροπή επικουρείται από την επιτροπή της οποίας η σύσταση προβλέπεται στο άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1683/95.

2. Οσάκις γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, είναι εφαρμοστέα τα άρθρα 5 και 7 της απόφασης 1999/468/ΕΚ. Για τις ανάγκες του παρόντος κανονισμού, η προθεσμία που προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 6 της απόφασης 1999/468/ΕΚ είναι δίμηνη.

3. Η επιτροπή θεσπίζει τον κανονισμό λειτουργίας της.

Άρθρο 6

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα κράτη μέλη θέτουν σε εφαρμογή τον παρόντα κανονισμό το αργότερο ένα έτος από τη θέσπιση των μέτρων για τα οποία γίνεται λόγος στο άρθρο 2. Εντούτοις, δεν θίγεται η ισχύς των ήδη εκδοθέντων διαβατηρίων.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα στα κράτη μέλη σύμφωνα με τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ελάχιστα πρότυπα ασφαλείας για τα διαβατήρια των πολιτών της ΕΕ

1. Υλικά

Το χαρτί που χρησιμοποιείται για τα τμήματα του διαβατηρίου στα οποία παρατίθενται προσωπικού χαρακτήρα στοιχεία ή άλλα δεδομένα πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες ελάχιστες απαιτήσεις:

- να μην έχει οπτικά λευκαντικά·

- να έχει τουλάχιστον διτονικά υδατογραφήματα·

- να έχει αντιδραστήρια ασφαλείας για την προστασία έναντι προσπαθειών απόσβεσης με χημικά μέσα·

- να ενσωματώνονται σε αυτό χρωματιστές ίνες (άλλοτε ορατές, άλλοτε φθορίζουσες υπό υπεριώδη φωτισμό)·

- να έχει φθορίζοντες υπό υπεριώδες φως κυκλίσκους·

- συνιστάται η χρήση ταινίας ασφαλείας.

Εάν η σελίδα με τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα έχει τη μορφή αυτοκόλλητου, μπορεί να παραλείπεται το υδατογράφημα από το χαρτί που χρησιμοποιείται για τη συγκεκριμένη σελίδα. Το υδατογράφημα μπορεί να παραλείπεται στο χαρτί που χρησιμοποιείται για την εσωτερική πλευρά του εξώφυλλου του διαβατηρίου. Απαιτούνται αντιδραστήρια ασφάλειας στην εσωτερική πλευρά του εξωφύλλου μόνο εάν περιλαμβάνονται εκεί στοιχεία.

Στην περίπτωση που η κάρτα η οποία χρησιμοποιείται για την ενσωμάτωση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο διαβατήριο κατασκευάζεται αποκλειστικά από πλαστικό, δεν είναι συνήθως δυνατό να ενσωματωθούν σε αυτήν τα σημεία γνησιότητας που χρησιμοποιούνται στο χαρτί του διαβατηρίου. Στην περίπτωση των αυτοκόλλητων και των καρτών, η έλλειψη τέτοιων σημείων στα υλικά πρέπει να αντισταθμίζεται από μέτρα ασφαλείας στο επίπεδο της εκτύπωσης, από τη χρήση οπτικά μεταβαλλόμενων διατάξεων (ΟΜΔ) ή από τεχνική έκδοσης η οποία να παρέχει μεγαλύτερη ασφάλεια από τα παρακάτω ελάχιστα πρότυπα.

2. Σελίδα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (δεύτερη σελίδα του διαβατηρίου)

Το διαβατήριο περιλαμβάνει σελίδα η οποία είναι αναγνώσιμη από μηχάνημα και περιέχει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Η σελίδα αυτή πρέπει να πληροί τις προδιαγραφές που καθορίζονται στο έγγραφο αριθ. 9303 του ICAO σχετικά με τα αναγνώσιμα από μηχάνημα διαβατήρια (μέρος 1), ενώ ο τρόπος έκδοσής της πρέπει να πληροί τις καθοριζόμενες στο ίδιο έγγραφο προδιαγραφές για τα αναγνώσιμα από μηχάνημα διαβατήρια.

Η φωτογραφία του κατόχου εικονίζεται επίσης στην εν λόγω σελίδα και δεν πρέπει να επικολλάται αλλά να ενσωματώνεται στο υλικό από το οποίο παράγεται η σελίδα με τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, με τη χρήση των τεχνικών έκδοσης που μνημονεύονται στο σημείο 5 του παρόντος παραρτήματος.

3. Τεχνικές εκτύπωσης

Επιτρέπονται οι ακόλουθες τεχνικές εκτύπωσης:

- *Εκτύπωση δαπέδου ασφαλείας*:

δίχρωμα γραμμοκοσμήματα·

ιριδισμός φθοριζόντων χρωμάτων·

σχέδια που προστατεύουν αποτελεσματικά από την απομίμηση και παραποίηση (ιδίως στη σελίδα των στοιχείων κατόχου), με προαιρετική χρήση μικροεκτύπωσης·

στις σελίδες διαβατηρίου από χαρτί και στα αυτοκόλλητα πρέπει να χρησιμοποιούνται μελάνια που αντιδρούν.

Η διάταξη των σελίδων που περιλαμβάνουν τα στοιχεία κατόχου πρέπει να τις διαφοροποιεί από τις υπόλοιπες σελίδες.

- *Εκτύπωση εντύπου*:

Με ενσωματωμένη μικροεκτύπωση (στην περίπτωση που δεν περιλαμβάνονται ήδη στην εκτύπωση δαπέδου ασφαλείας).

- *Αρίθμηση*:

Σε όλες τις σελίδες του εσωτερικού του διαβατηρίου, εκτυπωμένη (κατά το δυνατόν με ειδικό τύπο ψηφίων ή στοιχείων και με φθορίζον στο υπεριώδες φως μελάνι) ή διάτρητη ή, επίσης, στις κάρτες που ενσωματώνονται στο διαβατήριο, ενσωματωμένη με την ίδια τεχνική που χρησιμοποιείται για τα στοιχεία κατόχου. Εάν χρησιμοποιείται αυτοκόλλητο για την ενσωμάτωση των στοιχείων κατόχου, είναι υποχρεωτική η εκτυπωμένη αρίθμηση με φθορίζον μελάνι και ειδικό τύπο ψηφίων.

Στην περίπτωση που για τα στοιχεία κατόχου χρησιμοποιούνται αυτοκόλλητες ή μη πλαστικοποιημένες εσωτερικές σελίδες διαβατηρίου, πρέπει να χρησιμοποιείται, επιπλέον, εκτύπωση χαλκογραφίας που να δημιουργεί φαινόμενο λανθάνουσας εικόνας, μικροκείμενο και μελάνη με ιδιότητα οπτικής μεταβλητότητας. Σε κάρτες διαβατηρίου οι οποίες είναι κατασκευασμένες εξ ολοκλήρου από πλαστικό, πρέπει να ενσωματώνονται επίσης πρόσθετες οπτικά μεταβαλλόμενες διατάξεις, αν μη τι άλλο δια της χρησιμοποιήσεως μελάνης με ιδιότητα οπτικής μεταβλητότητας ή άλλων αναλόγων τεχνικών.

4. Προστασία κατά της αντιγραφής

Στη σελίδα με τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να χρησιμοποιείται οπτικά μεταβαλλόμενη διάταξη (ΟΜΔ) ή άλλη ανάλογη διάταξη, η οποία να παρέχει την ίδια ευχέρεια αναγνώρισης και ασφάλεια με τις διατάξεις που χρησιμοποιούνται σήμερα για τις θεωρήσεις ενιαίου τύπου. Η διάταξη αυτή πρέπει να έχει τη μορφή διαθλαστικών σχημάτων που διαφέρουν ανάλογα με την οπτική γωνία (DOVID = Diffractive Optically Variable Image Device) και τα οποία είναι ενσωματωμένα στην εν θερμώ πλαστικοποιημένη ζελατίνα ή ως επικάλυψη ΟΜΔ, ή, σε αυτοκόλλητα ή σε μη πλαστικοποιημένες χάρτινες εσωτερικές σελίδες, ως επιμεταλλωμένη ή μερικώς απομεταλλωμένη ΟΜΔ (με επιτύπωση χαλκογραφίας), ή άλλων ανάλογων διατάξεων.

Οι οπτικά μεταβαλλόμενες διατάξεις ενδείκνυται να ενσωματώνονται στο έγγραφο ως στοιχείο της στρωματοειδούς υφής που να προστατεύει αποτελεσματικά κατά της πλαστογράφησης και παραποίησης. Για τα έγγραφα που παράγονται από χαρτί, ενδείκνυται να ενσωματώνονται σε ολόκληρη την επιφάνεια ως στοιχείο της εν θερμώ πλαστικοποιημένης ζελατίνας ή επικάλυψης ασφαλείας, σύμφωνα με την περιγραφή του μέρους 4. Για τα έγγραφα που παράγονται από πλαστική ύλη, ενδείκνυται να ενσωματώνονται σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερη επιφάνεια της στρώσης κάρτας

Εάν τα στοιχεία κατόχου σε πλαστική κάρτα συμπληρώνονται με χάραξη με λέιζερ και έχει ενσωματωθεί σε αυτήν μεταβαλλόμενη εικόνα λέιζερ (CLI = Changeable Laser Image), πρέπει να χρησιμοποιείται διαθλαστική ΟΜΔ, τουλάχιστον υπό τη μορφή ειδικά τοποθετημένου επιμεταλλωμένου DOVID, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η καλύτερη προστασία από τυχόν αναπαραγωγή.

5. Τεχνική έκδοσης

Για να εξασφαλιστεί η δέουσα προστασία των στοιχείων διαβατηρίου από τις απόπειρες απομίμησης και παραποίησης, μελλοντικά, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, περιλαμβανομένης της φωτογραφίας, της υπογραφής του κατόχου και των κύριων στοιχείων έκδοσης, πρέπει να ενσωματώνονται σε αυτό καθαυτό το υλικό του εγγράφου. Οι συμβατικές μέθοδοι προσάρτησης της φωτογραφίας δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται πλέον.

Επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται οι ακόλουθες τεχνικές:

εκτύπωση λέιζερ με ειδική μελάνη εγγράφων·

εκτύπωση με θερμομεταφορά·

έγχυση μελάνης·

φωτογραφικές τεχνικές·

εγχάραξη με λέιζερ, η οποία εισχωρεί πραγματικά στις στρώσεις κάρτας που φέρουν τα χαρακτηριστικά ασφαλείας.

Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα στοιχεία κατόχου που καταχωρούνται στο διαβατήριο προστατεύονται δεόντως από οιαδήποτε προσπάθεια αλλοίωσης, είναι υποχρεωτική η πλαστικοποίηση εν θερμώ με πλαστικοποιημένη ΟΜΔ ασφαλείας, οσάκις χρησιμοποιούνται οι τεχνικές εκτύπωσης με λέιζερ, θερμομεταφοράς ή φωτογραφικές τεχνικές. Εν πάση περιπτώσει, απαγορεύεται να καταχωρούνται στην εσωτερική σελίδα εξωφύλλου τα στοιχεία κατόχου.

Τα ταξιδιωτικά έγγραφα της ΕΕ πρέπει να εκδίδονται σε μορφή αναγνώσιμη από μηχάνημα. Η διάταξη της σελίδας με τα στοιχεία κατόχου πρέπει να πληροί τις προδιαγραφές που καθορίζονται στο έγγραφο 9303 του ICAO, μέρος 1 και μέρος 3, ενώ οι τεχνικές έκδοσης πρέπει να πληρούν τις προδιαγραφές που ορίζονται στο υπόψη έγγραφο για τα αναγνώσιμα από μηχάνημα έγγραφα. Στα διαβατήρια, δεν πρέπει να χρησιμοποιείται η εσωτερική σελίδα του εξωφύλλου για την αναγραφή των στοιχείων κατόχου.

Παρατήρηση:

Η αποτελεσματικότερη μέθοδος πρόληψης από την παράνομη θέση σε χρήση κλαπέντων ασυμπλήρωτων διαβατηρίων είναι η διεξαγωγή της διαδικασίας έκδοσης σε κεντρικό επίπεδο. Οσάκις τα διαβατήρια εξακολουθούν να εκδίδονται σε περιφερειακή ή αποκεντρωμένη βάση, πρέπει να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα ασφαλείας στους τομείς της υλικοτεχνικής υποστήριξης, της διοίκησης και των τεχνικών έκδοσης. Αυτό ισχύει ιδίως για την αποθήκευση των ασυμπλήρωτων εγγράφων και για τον εξοπλισμό που χρησιμοποιείται για τη συμπλήρωσή τους. Με τον κατάλληλο προγραμματισμό, ηλεκτρονικά συστήματα έκδοσης μπορούν επίσης να χρησιμοποιούνται για την εξακρίβωση της αυθεντικότητας της έκδοσης («ηλεκτρονική σφραγίδα»).